

T.C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

10371/29345
8.5.2001

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-237/2232

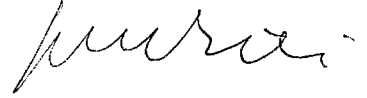
Ankara

7 / 5 / 2001

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'nca 25/4/2001 tarihinde kararlaştırılan "4389 Sayılı Bankalar Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Bülent ECEVİT
Başbakan

Eki :

- 1- Kanun Tasarısı
- 2- Gerekçe (Genel-Madde)

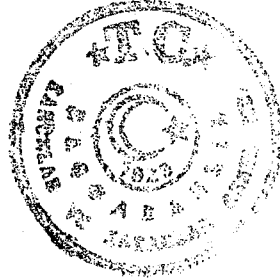
GENEL GEREKÇE

Bilindiği üzere, ülkemiz bankacılık mevzuatı, 4389 sayılı Bankalar Kanunu ve bu Kanunda 4491 sayılı Kanun ile yapılan değişikliklerle, Avrupa Birliği uygulamalarına büyük ölçüde paralel ve uluslararası standartlarda bir yapıya kavuşmuştur.

Ancak, içinde bulunduğumuz dönemde ortaya çıkan ve kamuoyunda da önemli bir gündem oluşturan bankacılık sektörüne ilişkin sorunların, hükümetçe uygulanan ekonomik programın başarıya ulaşması bakımından hızla çözülmesi gereği doğmuştur. Bu çerçevede, öncelikle Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu bünyesinde bulunan bankaların çok hızlı bir şekilde rehabilite edilmesi ve satılması gerekli görülmektedir. Bu itibarla bu bankalarla ilgili olarak 4389 sayılı Bankalar Kanununda yer alan bazı mekanizmaların daha hızlı çalışır hale getirilmesi, bunların mali bünyelerinin zaafa uğratılmasında sorumluluğu bulunanlara uygulanacak yaptırımların da bir an önce uygulamaya konulması, özellikle kamu vicdanının rahatlatılması bakımından önem arz etmektedir.

Diğer yandan, 4389 sayılı Bankalar Kanununun bazı hükümlerinin uygulamada sıkıntı yarattığı, ayrıca Avrupa Birliği düzenlemelerinde yer alan bir kısım hükümlerin Kanunda yer almadığı gözlemlenmiş ve uygulamaya işlerlik kazandırılması ve Avrupa Birliği mevzuatına tam uyumun sağlanması bakımından bazı hükümlerde bir kısım değişiklikler yapma ve Kanuna yeni hükümler ekleme ihtiyacı doğmuştur. Özkaynak tanımının değiştirilmesi, konsolide özkaynak tanımının getirilmesi, kredi sınırlarının konsolide olarak da hesaplanması ve uygulanmasına olanak sağlanması, bankaların mali olmayan iştiraklerine sınırlama getirilmesi ve vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri gibi bazı finansal araçların genel kredi sınırları hesabına dahil edilmesi hem Avrupa Birliğine uyum programı çerçevesinde hem de daha sağlıklı ve uluslararası piyasalarda rekabet gücü olan bir bankacılık sistemine sahip olma amacıyla yapılan değişikliklerdir.

Tasarı belirtilen amaçlarla hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Madde ile, 4389 sayılı Bankalar Kanunundaki özkaynak tanımının, Avrupa Birliği Direktiflerindeki özkaynak tanımına paralel olarak yeniden tanımlanabilmesi için Kurula yetki verilmiş ve maddeye konsolide esasa göre uygulanacak kredi sınırları ile standart oranların hesaplanmasında dikkate alınmak üzere esas ve usulleri Kurulca belirlenecek konsolide özkaynak tanımı getirilmiştir.

Madde 2- Madde ile, Kanunun 6 ncı maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendine ilave edilen bir hükümle 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi kimselerden Kurumda görev alanların görevlerinden ayrılmaları halinde yeniden Devlet memurluğuna dönerek durumlarına uygun bir göreve atanmalarına olanak sağlanmıştır. Bu takdirde, bunların Kurumda geçirdikleri süreler tabi oldukları kanun hükümlerine göre hizmetlerinde değerlendirilecektir.

Madde 3- Maddede yapılan değişiklikle 4389 sayılı Bankalar Kanununun adli cezaları düzenleyen 22 nci maddesi hükümlerine muhalefetten hüküm giymiş bulunanların banka kurucusu olmaları engellenmiştir.

Madde 4- 4389 sayılı Bankalar Kanununun 7 nci maddesinin (2) numaralı fıkrasının banka kurucularında aranan şartları düzenleyen (b) bendinin (bc) alt bendi, "Hakkında 14 üncü madde uyarınca işlem yapılmakta olan bir bankada doğrudan veya dolaylı olarak yüzde on ve daha fazla oranda veya bu oranın altında olsa dahi yönetim veya denetim kurullarına üye belirleme imtiyazı veren pay sahibi olmaması" hükmünü, 8 inci maddesinin (2) numaralı fıkrasının (b) bendi ise, "Sermayenin doğrudan veya dolaylı olarak yüzde on ve daha fazlasına veya bu oranın altında olsa dahi yönetim veya denetim kurullarına üye belirleme imtiyazı veren hisse senetlerine sahip olan ortakların kurucularda aranan nitelikleri taşıması şarttır. Bu nitelikleri kaybeden ortaklar ile Kurulun iznini almadan pay edinen ortaklar temettü dışındaki ortaklık haklarından yararlanamaz. Bu halde diğer ortaklık hakları Fon tarafından kullanılır." hükmünü amir bulunmaktadır.

Söz konusu iki hüküm birlikte incelendiğinde, "hakkında 14 üncü madde uyarınca işlem yapılmakta olan bir bankada doğrudan veya dolaylı olarak yüzde on ve daha fazla oranda veya bu oranın altında olsa dahi yönetim veya denetim kurullarına üye belirleme imtiyazı veren pay sahibi olmaması" şartının hem ilk kez kurulacak bir bankanın tüm kurucularında, hem de faaliyetini sürdürmekte olan bir bankanın sermayesinin doğrudan veya dolaylı olarak yüzde on ve daha fazlasına veya bu oranın altında olsa dahi yönetim veya denetim kurullarına üye belirleme imtiyazı veren hisse senetlerine sahip olan ortaklarında aranması gereğinin Kanun emri olduğu sonucuna varılmaktadır.

Bu çerçevede, bir banka hakkında 4389 sayılı Bankalar Kanununun 14 üncü maddesine dayanılarak işlem yapılmaya başlandığı andan itibaren, bu bankada doğrudan ya da dolaylı olarak yüzde on ve daha fazla bir paya sahip ortaklar ile bu oranın altında olsa dahi yönetim ve denetim kurullarına üye belirleme imtiyazı veren pay sahibi ortakların, yeni bir bankada kurucu olamaması bir yana, hakkında 14 üncü madde uyarınca işlem yapılmakta olan bankadaki hisseleri ile eğer var ise faaliyetlerini sürdüren ve sermayelerinin doğrudan veya dolaylı olarak yüzde on veya daha fazlasına ve yönetim veya denetim kurullarına üye belirleme imtiyazına sahip

olduğu diğer bankalardaki paylarına ilişkin temettü dışındaki ortaklık haklarını kullanamayacağı ve bu hakların, banka 14 üncü madde kapsamında kaldığı sürece Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunca kullanılacağı sonucuna varılmaktadır.

4389 sayılı Bankalar Kanununun 14 üncü maddesinin (1) ve (2) numaralı fıkralarındaki tedbirlerin uygulandığı aşamada, bir bankanın yukarıda belirtilen ortaklarının mevcut bankalardaki ortaklık haklarının Fon tarafından kullanılması, amacı aşar nitelikte olduğundan uygulamada sakınca yaratmaktadır. Bu nedenle, maddede değişiklik yapılması gerekli görülmüştür.

Diğer yandan, 4389 sayılı Bankalar Kanununun geçici 2 nci maddesinin (c) bendinde yer alan hükmün esasen süreklilik arz etmesi ve halen faaliyette bulunan bankalar ile yeni kurulacak bankalar arasında uygulamada paralellik sağlanması amacıyla geçici madde hükmüne süreklilik kazandırılmaktadır.

Madde 5- Maddede yapılan değişiklikle, bankaların yönetim kurulu üyeleri ile yurtdışında kurulu bankaların Türkiye'deki şubelerinin müdürler kurulu başkan ve üyelerinin yemin yükümlülüğünün yerine getirileceği merci hususunda uygulamada yaşanan tereddütlerin giderilmesi amaçlanmıştır.

Diğer taraftan, hakkında 14 üncü maddenin (1) ve (2) numaralı fıkrası hükümleri uygulanan bir bankada doğrudan veya dolaylı olarak yüzde on ve daha fazla oranda veya bu oranın altında olsa dahi yönetim veya denetim kurullarına üye belirleme imtiyazı veren pay sahibi kişilerin hiçbir bankada yönetim kurulu başkanı, üyesi, denetçi, genel müdür, genel müdür yardımcısı veya birinci derecede imza yetkisini haiz görevli olarak çalıştırılmamalarına ilişkin yasağın, bu kişiler hakkında verilmiş bir mahkeme kararı, açılmış kanuni kovuşturma veya yapılmış herhangi bir tespit bulunmadan uygulanabilmesi amacı aşar nitelikte olup, uygulamada sakıncalı sonuçlar doğuran bu hükümde değişiklik yapılmıştır.

Madde 6- Maddede yapılan değişiklikle, bankaların vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri ile benzeri diğer sözleşmelerinin, uluslararası uygulamalar ve Avrupa Birliği Direktifleri çerçevesinde kredi sınırlarının hesabında dikkate alınması sağlanmakta, ayrıca bunlara ilişkin oran, esas ve usullerin Kurulca belirlenmesi esası getirilmektedir.

Maddede ayrıca, uluslararası uygulamalar ve Avrupa Birliği Direktifleri çerçevesinde, kredi sınırlarının Kurulca belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde konsolide esasa göre de hesaplanıp uygulanmasına yönelik değişiklik yapılmıştır.

Diğer taraftan, özkaynak hesabında sermayeden indirilen değerlerin, kredi sınırlamalarından istisna tutulabilmesini teminen maddede değişiklik yapılmıştır.

Bilindiği üzere, bankacılık sistemindeki donuk krediler sorununun çözülebilmesi amacıyla bankalarca ayrılacak karşılıklara ilişkin usul ve esasları belirleme yetkisi 4389 sayılı Kanunla Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kuruluna verilmiştir. Bu düzenlemelere istinaden bankalarca ayrılacak özel karşılıkların kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider olarak kabul edilmesi muhasebe ilkelerinin gereğidir. Ayrıca, mali sektörün düzenlenmesi için yapılacak reformların gerçekleştirilmesi doğrultusunda; 213 sayılı Vergi Usul Kanununun da lafzında yer alan kavramlar ve mali sektör ile ilgili düzenlemeler bir bütün olarak dikkate

alındığında bankalarca ayrılacak özel karşılıkların kurumlar vergisinde indirim kalemi olarak dikkate alınmasına yönelik düzenleme yapılmıştır.

Madde 7- 4389 sayılı Bankalar Kanununda 4491 sayılı Kanunla yapılan değişiklik sonucunda bankaların edindikleri her türlü ortaklık payları kredi olarak addedilerek, iştiraklerin genel kredi sınırları içinde değerlendirilmesine olanak tanınmıştır. Ancak, bankaların aslen mali piyasalarda faaliyet göstermesi gerektiği esastan hareketle, doğrudan veya dolaylı olarak mali olmayan sektörlere iştirak suretiyle yatırım yapmalarının ayrıca sınırlamaya tabi tutulduğu, hem Avrupa Birliği düzenlemelerinde hem de diğer uluslararası uygulamalarda görülmektedir. Bu çerçevede, Kanuna eklenen bu hüküm ile genel kredi sınırlarına ilişkin hükümler saklı kalmak üzere, bankaların mali kurumlar dışındaki ortaklıklara yapabilecekleri iştirak yatırımları için özel bir sınırlama getirilmektedir. Eklenen bu fıkra hükmüne aykırılığın müeyyidesi 4389 sayılı Kanunun 21 inci maddesinin (h) bendinde yer almaktadır .

Madde 8- Yönetim ve denetimi veya hisseleri Fona intikal eden bankaların, alacaklarını dava veya takip yoluyla tahsil etme cihetine gitmeleri halinde 492 sayılı Harçlar Kanununun 2, 23 ve 29 uncu maddeleri hükümlerinin uygulanmayacağı, Bankalar Kanununun 14 üncü maddesinin (5) numaralı fıkrasının (c) bendinde belirtilmesine rağmen, bazı mahkemelerce karşı tarafa yükletilen harç ödenmedikçe mahkeme ilamları verilmediğinden, ilamın alınmasına dayalı olarak başlatılacak hukuki işlemler zamanında tekemmül ettirilememektedir. Örneğin, hisseleri Fona ait olan bir bankanın açmış olduğu 66 davanın ilamını alabilmek için üç trilyon lira harç ödenmesi ve daha sonra borçlulara rücu edilmesi gereği ortaya çıkmaktadır. Bu durum ise halen maddenin mevcut metninde yer alan muafiyet hükmünü uygulanamaz hale getirmektedir. Bu ilamların alınamaması bankaların ve Fonun yürüttüğü ceza davaları için gerekli olan delillerin de zamanında temin edilememesi sonucunu doğurmaktadır. Ayrıca, Fon ve tasfiyeleri Fon eliyle yürütülen bankaların iflas idarelerinin de aynı sorunlarla karşılaşmamaları için maddede gerekli düzenleme yapılmaktadır.

Bankaların, müşterileri, borçluları ya da alacaklıları ile oluşan hukuki ilişkileri ya da bu kişilerle aralarında doğan hukuki uyumsuzlıklarda, karmaşık finans teknikleri ve muhasebe uygulamaları, uygulamayla zenginleşmiş bilgi birikiminin varlığını zorunlu kılmaktadır. Ancak bu bilgi zenginliği ve uygulama birikimi ile kısa sürede doğru ve kesin yargısal sonuçlara ulaşmak mümkün olabilecektir.

Yönetim ve denetimi ya da hisseleri Fona intikal eden bankaların taraf olduğu hukuki uyumsuzlıklar, işin doğası gereği, daha da karmaşık bir görüntü vermekte, bunların çözümü için gerekli olan bilgi ve deneyim alt yapısının bulunmaması sonucu gerçekleşen gecikme ve yanlışlıklar, önemli zararlara neden olmaktadır.

Bu nedenle, 4389 sayılı Kanunun uygulamalarından doğacak hukuki uyumsuzlıklar nedeniyle açılacak hukuk davalarının görevlendirilen asliye ticaret mahkemelerinde görülmesi imkanı getirilmek suretiyle, hukuki uyumsuzlıkların görev açısından belirli mahkemelerde toplanması, hükümlere doğruluk ve yargılamalara hız kazandırılması amaçlanmıştır.

Fona intikal eden bankalar kaynaklarının istismar edilmesi ve kötü yönetilmeleri nedeniyle zarara uğratılmıştır. Bu suretle oluşan zararlar ise bankalarla birlikte Fona intikal etmiştir. Bankaya verdikleri zarar dolayısıyla banka tüzel kişiliği

tarafından eski ortakları, yöneticileri ve denetçileri aleyhine açılan davaların banka hisselerinin satışından sonra da etkin bir şekilde takip edilmesini sağlamak için Fona, kanuni halef sıfatıyla bu davaları devam ettirmek yetkisi verilmekte ve söz konusu davaların lehe sonuçlanması durumunda, tahsil edilecek tutarın da Fona ait olacağı hükme bağlanmaktadır.

Madde 9- Fon kaynakları ile her türlü alacaklarının tahsilinde, 6183 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanacağı esas olmakla birlikte, Fonun, kendisine 14 üncü maddenin (6) numaralı fıkrasının (b) bendi ile verilen yetkiler çerçevesinde bankalardan devraldığı alacaklar için bu bentte belirtilen yöntemleri, 6183 sayılı Kanun hükümlerine başvurmaksızın uygulayabileceği hususuna açıklık kazandırılmak suretiyle alacağın Fon tarafından devralınmasından sonra da bu yetkilerin kullanımına olanak sağlamak amacıyla Kanunun 15 nci maddesinin (3) numaralı fıkrası değiştirilmektedir.

Fon tarafından devralınacak alacak tutarının devir tarihi itibarıyla birikmiş ana para, her türlü faiz, komisyon, fon, vergi, takip gideri ve benzeri tutarlardan oluşacağı ve bu tutarların belirlenmesinde banka kayıtlarının esas alınacağı hükme bağlanmaktadır. Fonun 6183 sayılı Kanunu tatbiki sırasında kullanacağı yetkiler bakımından, gerek Kanunda yer alan mevcut düzenleme, gerekse yargıya intikal eden benzeri konularda yargı organlarının bu yetkilerin alacaklı idare tarafından uygulanabileceği yönünde müstakar hal almış kararları dikkate alındığında, herhangi bir tereddüt bulunmamakla birlikte, uygulamada ortaya çıkabilecek muhtemel ihtilafları baştan önlemek ve zaman kaybına neden olmamak amacıyla, 6183 sayılı Kanunun Maliye Bakanlığına, tahsil dairesine, diğer makam, merci ve komisyonlara verdiği yetkilerin Fon tarafından kullanılacağı hususuna Kanun metninde açık bir şekilde yer verilmektedir. Bu düzenlemeyle Fon, tahsil dairesi sıfatıyla 6183 sayılı Kanunun tahsil dairesine verdiği bütün yetkileri kullanabilecek, ayrıca anılan Kanunun Maliye Bakanlığına, diğer makam ve mercilere, komisyonlara verdiği yetkiler Fon görevlileri ve Fon bünyesinde oluşturulacak komisyonlar tarafından kullanılacaktır. Bunun sonucu olarak örneğin, 6183 sayılı Kanunda öngörülen satış komisyonunun Fon bünyesinde ne şekilde oluşturulacağı, tecilin ne şekilde yapılacağı, haciz varakasının, ödeme emrinin ve diğer belgelerin kimin tarafından imzalanacağı gibi hususlar Fon yönetmeliğinde gösterilecektir. Fon, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre takip ve tahsiline karar verdiği alacaklarının kendi tahsil dairesince takip edebileceği gibi söz konusu alacakların takip ve tahsilini borçlunun ikametgahı veya kanuni merkezinin bulunduğu yer vergi dairesinden de isteyebilecektir. Hükümle, Fona seçimlik bir hak tanınarak devraldığı alacaklara ilişkin olarak başlamış olan takiplerden uygun gördüklerini 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununa göre sonuçlandırılmasına imkan verilmekte ve böylelikle sonuçlanma aşamasına gelmiş takipler için usul değişikliğinden kaynaklanacak zaman kaybının önlenmesi amaçlanmaktadır. Ayrıca, Fon tarafından alacağın 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre takibine karar verilmesi halinde bu alacaklara ilişkin her türlü teminatın paraya çevrilmesinde de anılan Kanun hükümlerinin uygulanabilmesi öngörülmektedir. Öte yandan, Fonun 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu hükümlerine göre başlamış olan takipten, bu takibe ilişkin davalardan vazgeçmesinin, haktan feragati tazammun etmeyeceği de hüküm altına alınmaktadır. Bilindiği üzere davadan feragat etmek, davaya konu olan haktan da vazgeçmek anlamı taşır. Burada hakkın düşmesini ve ortadan kalkmasını engellemek amacıyla sadece davadan vazgeçildiğine ilişkin bir açıklama getirilmektedir.

Diğer taraftan, Fona borçlu olanların iflası halinde, tahsil güvenliğinin sağlanması için, iflas bürosunun Fon temsilcisinin katılımıyla oluşturulması, Fonun talep etmesi halinde iflas idaresi üyelerinden biri veya ikisinin Fonun göstereceği iki kat aday arasından seçilmesi, Fon bir üye seçtirmişse icra tetkik merciinin diğer bir üyeyi alacak tutarı itibarıyla çoğunlukta olanların göstereceği iki aday arasından, bir üyeyi de alacaklı sayısı itibarıyla çoğunluğun göstereceği adaylar arasından, Fon iki üye seçtirmişse diğer bir üyenin icra tetkik mercii tarafından alacaklı sayısı itibarıyla çoğunluğu teşkil edenlerin göstereceği iki aday arasından seçilmesi ve Fon alacaklarının 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 206 ncı maddesinin 5 inci sırasındaki alacaklar gibi işlem görmesi hüküm altına alınmaktadır. Ayrıca, Fon alacaklarının tahsil kabiliyetinin artırılması ve tahsilat sürecinin hızlandırılması amacıyla Fona, devraldığı alacakla ilgili olarak, alacağına mahsuben menkul ve gayrimenkuller ile her türlü hak ve alacakları devralmak da dahil olmak üzere her türlü tasarrufta bulunma yetkisi verilmektedir. Bunlara ek olarak, Fona borçlu olanlar ile tüzel kişi borçluların kanuni temsilcileri hakkında 5682 sayılı Pasaport Kanununun 22 nci maddesinde düzenlenen yurtdışı çıkış yasağına ilişkin hükümlerin uygulanması imkanı da getirilmektedir.

Bilindiği üzere, Bankalar Kanununun ilgili hükmü gereğince, Fon Kurum tarafından idare ve temsil olunmaktadır. Bu çerçevede yönetimde paralellik sağlanılmasını teminen, Fonun karar organının, Kurumun karar organı olan Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu Başkanı, İkinci Başkan ve Kurulun kendi üyeleri arasında seçeceği üç üye ile Kurulca belirlenecek Fon Başkan Yardımcısı ve Kurum Başkan Yardımcısından oluşan Fon Yönetim Kurulu olmasına ilişkin hüküm düzenlenmiştir.

Mali bünyesindeki bozulma dolayısıyla kamu yararı gözetilerek Fona devredilen bankaların sahip olduğu varlıkların güvence altına alınmasını teminen Fona özel bir takım yetkilerin verilmesi zaruret arz etmektedir. Bu amaçla Bankalar Kanununun 15 inci maddesine eklenen (7) numaralı fıkranın (a) bendi ile 14 üncü maddenin (2) numaralı fıkrası kapsamında alınması istenen tedbirlerin kısmen veya tamamen alınmaması nedeniyle hakkında aynı maddenin (3) numaralı fıkrasına veya hakkında 14 üncü maddenin (4) numaralı fıkrasına göre işlem yapılarak hisseleri kısmen veya tamamen kendisine intikal eden bir bankanın yönetim ve denetimini doğrudan veya dolaylı olarak tek başına veya birlikte elinde bulunduran eski tüzel kişi ortaklarının, hisselerinin % 10'undan fazlasına sahip olduğu iştiraklerinin, gerçek ve tüzel kişi ortaklarının çoğunluğuna veya yönetim ve denetimine sahip olduğu şirketlerin yönetim ve denetimini devralmaya veya yönetim, müdürler ve denetim kurulu üyelerinin tamamını veya bir kısmını, hisselerinin imtiyazlı olup olmadığına bakılmaksızın, görevden alarak veya üye sayısını artırarak bu kurullara üye atamaya Fon yetkili kılınmaktadır.

15 inci maddeye eklenen (7) numaralı fıkranın (b) bendi ile Fona intikal eden bankaların kaynaklarını istismar eden eski sahipler ve yöneticiler ile bunların bağlantılı oldukları kişilerin banka kaynağını kullanarak edindikleri mal varlığının Fona intikali amaçlanmaktadır.

Bilindiği üzere bir kısım banka kaynakları, banka sahip veya yöneticileri tarafından, bunların yakınları veya nüfuz ettikleri gerçek ve tüzel kişiler üzerinden doğrudan veya dolaylı olarak, çeşitli mal varlıklarının edinilmesi suretiyle aktarılmakta ve bu kaynaklar bankaya geri dönmemektedir. Yönetim ve denetimi veya

hisseleri Fona geçen bankalarda, bu şekilde usulsüz olarak yapılan kaynak aktarımlarında Fonun korunması amacıyla fıkra (b) bendi eklenmiştir. Bununla, yönetim ve denetimi veya hisseleri Fona geçen bankaların kaynak ve varlıklarının doğrudan, üçüncü kişilere rehnedilerek veya teminat gösterilerek, ekonomik gücü olmayan kişilere kredi veya borç verilerek, karşılığında kredi temin etmek amacıyla kredi vermek (karşılıklı – back to back - kredi) yurtdışı bankalar nezdinde açılmış depo hesapları vasıtasıyla ya da bu hesapların teminat gösterilmesi suretiyle ve sair yollarla Türkiye’de yerleşik kişilere kullandırılması halinde, bu şekilde usulsüz kaynak kullandığı belirlenen gerçek ve tüzel kişilerin sahip olduğu para ile her türlü mal, hak ve alacaklarına tedbir konulması ve muhafaza altına alınması sağlanmakta, dava konusu yapılan para, mal, hak ve alacakların banka kaynaklarının veya varlıklarının yukarıda gösterilen şekilde kullanılması neticesinde elde edildiğinin anlaşılması halinde, bunların rayiç değeri üzerinden alacağına ve/veya devraldığı zararlara mahsup edilmek üzere Fona devrine başkaca şart aranmaksızın mahkemece karar verilmesi öngörülmektedir.

Fona tanınan bu yetkinin banka hisselerinin kısmen veya tamamen üçüncü kişilere satış, devir veya intikalinden sonra da kullanılabileceğine açıkça madde hükmünde yer verilmektedir. Ayrıca, Fonun bu yetkileri kullanması sonucunda yapılacak idari işlemler aleyhine yargı organlarına müracaat edilebilecektir. Yargı organlarındaki uyuşmazlıklarda yürütmenin durdurulması kararının verilebilmesi için teminat gösterilmesi koşulu da getirilmektedir. Gösterilecek teminatlar da, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (1), (2) ve (3) numaralı bentlerinde belirtilen nitelikteki teminatlarla sınırlandırılmaktadır.

Bankalar Kanununun 15 inci maddesine eklenen (8) numaralı fıkra ile de Fonun Bankalar Kanunu ile kendisine verilen görevlerin ifası sırasında Devletin güvenliği ve temel dış yararlarına karşı ağır sonuçlar doğuracak haller ile meslek sırrı, aile hayatının gizliliği ve savunma hakkına ilişkin hükümler saklı kalmak kaydıyla ihtiyaç duyacağı her türlü bilgi, defter, kayıt ve belgelerin ilgili kamu kurum ve kuruluşlar ile gerçek ve tüzel kişilerden gizli dahi olsa hiç bir sınırlamaya tabi olmaksızın yazı, mikrofilm, mikro fiş, manyetik ortam ve benzeri suretlerle ya da on-line olarak temin edilmesi öngörülmektedir. Böylece Fon gerektiğinde Maliye Bakanlığı, tapu sicil müdürlükleri, belediyeler ve ticaret sicil memurlukları gibi kamu kurum ve kuruluşlarından on-line bağlantı suretiyle de sürekli bilgi alma imkânına kavuşmaktadır.

Bankalar Kanununun 15 inci maddesine eklenen (9) numaralı fıkranın (a) bendi ile, 3167 sayılı Çekle Ödemelerin Düzenlenmesi ve Çek Hamillerinin Korunması Hakkında Kanun ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunundan doğan davalarda, Fon tarafından alacak temellük edildikten sonra da Fonun suçtan zarar gören sıfatıyla, davaya müdahil olabilmesine ve bu davalara bağlı şahsi hakların Fona ait olmasına olanak tanınmaktadır. Bilindiği üzere, 3167 sayılı Kanunun 16 ncı maddesinin ikinci fıkrası karşılıksız çek keşide edilmesi suçlarından dolayı takibat yapılabilmesini çek hamilinin şikâyetine bağlamıştır. Buna göre, bu kabil hadiselerde şikâyet hakkı yetkili hamildedir. Alacakların Fon tarafından devralınması halinde bu alacaklarla ilgili olarak borçludan alınmış çekler bakımından Fon yetkili hamil sıfatı taşıyamayacağından, bir başka ifade ile çek arkasındaki ciro zincirinde yer alamayacağından, yetkili hamil olan bankanın karşılıksız çek keşide etmek suçundan yaptığı şikâyet üzerine açılmış kamu davasına alacağın temlikinden sonra Fonun

herhangi bir sıfatla katılabilmesi mer'i mevzuat bakımından mümkün görülmemektedir. Uygulamada, ibrazdan sonra karşılıksız çekin ciro edilmesi halinde kamu davasının düşmesine karar verilmektedir. Aynı hususlar İcra ve İflas Kanunundaki suçlar bakımından da varittir. Bu durumun hak zayiine yol açacağı izahtan vareste bulunduğu cihetle, yukarıdaki düzenleme öngörülmüştür.

Fonun, taraf olduğu icra takipleri ve icra takipleri dolayısıyla açılmış davalar sonunda, özellikle 2004 sayılı İcra ve İflâs Kanununda öngörülen icra inkar ve benzeri tazminatlarla karşılaşması ihtimali mevcut bulunmaktadır. Fon, takip ve davalarını yönetim ve denetimi kendisine intikal eden bankaların kayıt ve belgelerini esas alarak açmak veya devam ettirmek mecburiyetindedir. Bir başka ifade ile, kayıt ve belgelerin doğruluğunun teyidinde kadar beklenmesi halinde süre geçmesi sebebiyle hak zayii söz konusu olabileceğinden Fon, bankaların önceki sahipleri döneminde tutulmuş kayıtların doğruluğuna itibar etmek durumundadır. Bu mecburiyet dolayısıyla, Fonun takip ve davalarda netice itibarıyla haksız çıkması halinde tazminat veya ceza müeyyidesi ile karşılaşmaması hakkaniyete daha uygun olacaktır.

Diğer taraftan, Fonun taraf olduğu icra takipleri ve bu takipler dolayısıyla açılmış davalarda, bu takip ve davaların devralınması sırasında, devir işlemlerinin belli bir süre alacağı tabiidir. Bu süre zarfında, Fonun herhangi bir esasi ve usuli hak kaybına uğramaması için, 9 ay süre ile sınırlı olmak üzere zamanaşımı ve hak düşürücü sürelerin işlememesi, takip ve davaların sıhhati açısından gerekli olup, hakkaniyete de uygundur.

Olağanüstü hallerde Hazine Müsteşarlığınca Fona ikrazen verilmek üzere ihraç edilen özel tertip Devlet iç borçlanma senetlerinin vadelerinin uzun olması, bu yöntemden beklenen faydanın sağlanmasını güçleştireceğinden maddede değişiklik yapılmıştır.

Madde 10- Maddede yapılan değişiklikle hem 14 üncü maddenin (7) numaralı fıkrasındaki devir ve birleşmeye ilişkin hüküm ile paralellik sağlanmakta, hem de Kanunun muhtelif maddelerinde öngörülen banka devir ve birleşmelerinin aynı esas ve usullere tabi olması olanaklı hale getirilmektedir.

Madde 11- Maddede yapılan değişiklikle, usul ekonomisi ve dava sürecinin hızlandırılması bakımından, Kurul kararları ile Kurum ve Fonun, Kurul kararlarına dayanarak tesis ettiği eylem ve işlemlerine karşı açılacak idari davaların ilk derece mahkemesi olarak Danıştayda görülmesine olanak sağlanması amaçlanmıştır.

Madde 12- Bu Kanunla 8 inci maddenin (2) numaralı fıkrası hükmüne eklenen (d) bendinin lafzına uygun düşecek şekilde, maddede değişiklik yapılmıştır.

Diğer taraftan, uygulamada, Kanunda öngörülmüş nispi idari para cezalarının, çok yüksek tutarlara ulaştığı ve mali bünyesi sıkıntılı bazı bankalara tatbik edilmeleri halinde, bu bankaların mali bünyelerinin daha da bozulmasına yol açtığı görülmektedir. Bu durumun önlenmesi amacıyla Kurula, bu maddede yer alan para cezalarını, ilgili bankanın mali bünyesini ve/veya savunmasını dikkate almak suretiyle yarsına kadar indirme yetkisi verilmiştir.

Madde 13- Kurum ve Fonun kamu tüzel kişiliğini haiz kuruluşlar olduğu gözetilerek, Kurul, Kurum, Fon Yönetim Kurulu ve Fonun bu Kanunda yazılı görevlere ilişkin karar, eylem ve işlemleri nedeniyle, kişilerin, uğradıkları zararlardan dolayı açtıkları ve açacakları davalarda da mevcut fıkranın uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

Kanunun 24 üncü maddesine eklenen (7) numaralı fıkra ile dava dosyalarının bilirkişilerde uzun süre kalması nedeniyle yargılama sürecinin uzaması ve ceza davalarında dava zaman aşımı riskinin önüne geçilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 14- Maddeyle Bakanlar Kuruluna verilen yetki süresi iki yıldan dört yıla çıkarılmaktadır.

Madde 15- İflas idarelerinin, açacağı davalarda ve yürütecekleri takiplerde 492 sayılı Harçlar Kanununun 2 nci, 23 üncü ve 29 uncu maddeleri hükümlerinin uygulanmayacağı, Bankalar Kanununun geçici 2 nci maddesinin (j) bendinde belirtilmesine rağmen, bazı mahkemelerce karşı tarafa yükletilen harç ödenmedikçe mahkeme ilamları verilmediğinden, ilamın alınmasına dayalı olarak başlatılacak hukuki işlemler zamanında tekemmül ettirilememektedir. Bu ise halen maddenin mevcut metninde yer alan muafiyet hükmünü uygulanamaz hale getirmektedir. Bu nedenle mahkemelerin farklı uygulama yapmalarının önlenmesi amacıyla maddeye söz konusu hüküm eklenmiştir.

Kanunun 12 nci maddesinde yapılan değişiklikle mali olmayan iştirakler için getirilen yeni sınırlamalar karşısında, öngörülen sürenin tamamlanması nedeniyle işlevini kaybetmiş iştirak tutarları için geçiş süresini düzenleyen hükme işlerlik kazandırılmış ve özel finans kurumları da bu sınırlamaya tabi olduğundan madde kapsamı içine alınmıştır.

Geçici Madde 1- Bu Kanun ile Bankalar Kanununun değiştirilen ve eklenen hükümlerinin, halen temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetimleri veya hisseleri kısmen veya tamamen Fona intikal eden bankalar, bunların iştirakleri, bankanın yönetim ve denetimini doğrudan ya da dolaylı olarak tek başına veya birlikte elinde bulunduran ortakları ve ortakların yönetim ve denetimini doğrudan ya da dolaylı olarak tek başına veya başkalarıyla birlikte elinde bulundurdıkları şirketler, yönetim ve denetim kurulu üyeleri, genel müdür ve yardımcıları, kredi komitesi başkan ve üyeleri ile imzaları bankayı ilzam eden memurları ve bunların eş ve çocuklarından olan alacakları ile hisseleri Fona intikal eden diğer bankaların bunlardan olan alacakları ile söz konusu bankaların kaynaklarını doğrudan veya dolaylı olarak kullanmak suretiyle sahip olunan para, mal, her türlü hak ve alacaklar hakkında da uygulanmasını teminen, söz konusu geçici madde düzenlenmiştir.

Madde 16- Yürürlük maddesidir.

Madde 17- Yürütme maddesidir.

4389 SAYILI BANKALAR KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA İLİŞKİN KANUN TASARISI

Madde 1- 18/6/1999 tarihli ve 4389 sayılı Bankalar Kanununun 2 nci maddesinde yer alan “Ödenmiş sermaye” tanımından “üç aylık hesap özetlerindeki”, “Yedek akçeler” tanımından “ve üç aylık hesap özetlerinde görülen” ibareleri çıkarılmış, “Özkaynak” tanımı aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye bu tanımdan sonra gelmek üzere aşağıdaki “Konsolide özkaynak” tanımı eklenmiştir.

“Özkaynak; Bankaların ödenmiş veya Türkiye’ye ayrılmış sermayeleri ve yedek akçeleri ile Kurulca esas, unsur ve oranları belirlenmek üzere eklenecek ve indirilecek diğer değerler toplamını,”

“Konsolide özkaynak; Konsolide esasa göre uygulanacak kredi sınırları ile standart oranların hesaplanmasında dikkate alınmak üzere, Kurulca belirlenen kaynaklar toplamını,”

Madde 2- 4389 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendinin sonuna aşağıdaki paragraf eklenmiştir.

“657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi kimselerden Kurumda görev alanlar görevlerinden ayrılmalari halinde yeniden Devlet memurluğuna dönerek durumlarına uygun bir göreve atanırlar. Bu takdirde, Kurumda geçirdikleri süreler tabi oldukları kanun hükümlerine göre hizmetlerinde değerlendirilir. Bu hükümler, akademik unvanların kazanılması için gerekli şartlar saklı kalmak üzere üniversitelerden gelen personel hakkında da uygulanır.”

Madde 3- 4389 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin (2) numaralı fıkrasının (b) bendinin (bd) alt bendine “beş yıldan fazla hapis” ibaresinden sonra gelmek üzere “cezasıyla cezalandırılmamış olması veya bu Kanunun 22 nci maddesi hükümlerine muhalefet,” ibaresi eklenmiştir.

Madde 4- 4389 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin (2) numaralı fıkrasının (b) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve mülga (d) bendi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

“b) Sermayenin doğrudan veya dolaylı olarak yüzde on ve daha fazlasına veya bu oranın altında olsa dahi yönetim veya denetim kurullarına üye belirleme imtiyazı veren hisse senetlerine sahip olan ortakların kurucularda aranan nitelikleri taşıması şarttır. Kurucularda aranan nitelikleri kaybeden ortaklar ile Kurulun iznini almadan pay edinen ortaklar temettü dışındaki ortaklık haklarından yararlanamaz. Bu halde diğer ortaklık hakları Fon tarafından kullanılır. Bu hüküm, münhasıran, hakkında 14 üncü maddenin (1) ve (2) numaralı fıkrası hükümleri uygulanan bir bankada pay sahibi olmaları nedeniyle kurucularda aranan nitelikleri kaybeden ortaklar hakkında uygulanmaz.”

“d) Bankaların yönetim ve denetiminin doğrudan ya da dolaylı olarak başka bir sermaye grubuna geçmesine yol açan hisse devir ve edinim izinlerinde, banka ödenmiş sermayesinin, izin tarihinden itibaren bir yıl içinde 7 nci maddenin (2) numaralı fıkrasının (d) bendinde belirtilen tutara yükseltilmesi şarttır.”

Madde 5- 4389 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin (1) numaralı fıkrasının (b) bendinin ilk cümlesi ile (5) numaralı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bankaların yönetim kurulu üyeleri ile yurtdışında kurulu bankaların Türkiye’deki şubelerinin müdürler kurulu başkan ve üyeleri, seçilmeleri veya atanmalarından sonra yerel ticaret mahkemesi huzurunda yemin etmekle yükümlüdürler.”

“5. a) Bu Kanun hükümlerine aykırı hareketlerinden dolayı hapis veya bir defadan fazla ağır para cezası ile cezalandırılan kimseler, durumları bu Kanunun 7 nci maddesinin (2) numaralı fıkrasının, (be) alt bendi hükmü hariç olmak üzere (b) bendine uymayanlar hiçbir bankada yönetim kurulu başkanı, üyesi, denetçi, genel müdür, genel müdür yardımcısı veya birinci derecede imza yetkisini haiz görevli olarak çalıştırılmazlar. Bankalar bu gibi kimselerin imza yetkilerini derhal kaldırmak zorundadırlar. Bu bent hükmü, haklarında 14 üncü maddenin (1) ve (2) numaralı fıkrası hükümleri uygulanan bir bankada pay sahibi olmaları nedeniyle durumları 7 nci maddenin (2) numaralı fıkrasının (b) bendine uymayan kişiler hakkında uygulanmaz.

b) Yapılan denetlemeler sonucunda, bu Kanun veya ilgili diğer mevzuat hükümlerini ihlal ettikleri ve bankanın emin bir şekilde çalışmasını tehlikeye düşürdükleri tespit edilen banka mensuplarının, haklarında kanuni kovuşturma istenmesini müteakip Kurulun talebi üzerine geçici olarak imza yetkilerinin kaldırılması zorunludur. Bu kimseler Kurulun izni olmadıkça imza yetkisini haiz personel olarak hiçbir bankada çalıştırılmazlar.”

Madde 6- 4389 sayılı Kanunun 11 inci maddesinin (1) ve (3) numaralı fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, mülga (4) numaralı fıkrası ile (6) numaralı fıkrasının mülga (g) bendi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiş ve 12 numaralı fıkrasının son cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“1. Bir bankanın vereceği nakdi krediler ile teminat mektupları, kefaletler, aval, ciro ve kabuller gibi gayrinakdi krediler, satın alacağı tahvil ve benzeri sermaye piyasası araçları, tevdiatta bulunmak suretiyle ya da herhangi bir şekil ve surette vereceği ödünçler, varlıkların vadeli satışından doğan alacaklar, vadesi geçmiş nakdi krediler, gayrinakdi kredilerin nakde tahvil olan bedelleri, vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri ile benzeri diğer sözleşmeler ile ortaklık payları izlendikleri hesaba bakılmaksızın bu Kanun uygulamasında kredi sayılır.”

“3. Bu Kanun uygulamasında dolaylı pay sahipliği, dolaylı kredi ve dolaylı iştirak tanımları ile kredi sınırlarının hesabında gayrinakdi kredilerin dikkate alınma oranları, ortaklık payları ile vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri ile benzeri diğer sözleşmelerin kredi sınırlarının hesabında dikkate alınma oran, esas ve usulleri Kurulca belirlenir.”

“4. Bu maddedeki sınırlar, Kurulca belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde konsolide esasa göre de hesaplanır ve uygulanır.”

“g) Özkaynak hesabında indirilecek değer olarak dikkate alınan işlemler.”

“Bankaların, bu fıkra uyarınca ayırdıkları özel karşılıkların tamamı ayırdıkları yılda kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider olarak kabul edilir.”

Madde 7- 4389 sayılı Kanunun 12 nci maddesinin (1) numaralı fıkrasına aşağıdaki bent (a) bendi olarak eklenmiş ve mevcut (a), (b), (c) ve (d) bentleri, (b), (c), (d) ve (e) bentleri olarak teselsül ettirilmiştir.

“a) 11 inci madde hükümleri saklı kalmak kaydıyla, bankalar, ana faaliyet konuları para ve sermaye piyasaları ile sigortacılık olan ve bu konulardaki özel kanunlara göre izin ve ruhsat ile faaliyet gösteren mali kurumlar dışındaki bir ortaklığa, kendi özkaynaklarının en fazla yüzde onbeşi oranında iştirak edebilirler. Bu iştiraklerin toplam tutarı banka özkaynaklarının yüzde altmışını aşamaz. İştirak olunan ortaklığın sermayesinin yüzde onundan az olan iştirak tutarları ve bedelsiz edinilen iştirak payları ile iştirak paylarının herhangi bir fon çıkışı gerektirmeyen değer artışları bu sınırların hesabında dikkate alınmaz.”

Madde 8- 4389 sayılı Kanunun 14 üncü maddesinin;

a) (5) numaralı fıkrasının (c) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“c) Bu Kanun hükümlerine göre temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetimleri veya hisseleri Fona intikal eden bankaların, tasfiyeleri Fon eliyle yürütülen bankaların iflas idarelerinin ve Fonun, alacaklarını dava veya takip yoluyla tahsil etme ciyetine gitmeleri halinde, 492 sayılı Harçlar Kanununun 2 nci, 23 üncü, 29 uncu maddeleri ve 2548 sayılı Ceza Evleriyle Mahkeme Binaları İnşası Karşılığı Olarak Alınacak Harçlar ve Mahkumlara Ödettirilecek Yiyecek Bedelleri Hakkında Kanunun 1 inci maddesi hükümleri uygulanmaz. Bu bankalar ile tasfiyeleri Fon eliyle yürütülen bankaların iflas idarelerinin ve Fonun, mahkeme ilamını alması ve tebliğe çıkartması işlemlerinde karşı tarafa yükletilmiş olan harcın ödenmiş olması ve her türlü ihtiyati tedbir ve ihtiyati haciz taleplerinde teminat şartı aranmaz. Bu alacaklara ilişkin davalarda 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun seri muhakeme usulü hükümleri uygulanır.”

b) (5) numaralı fıkrasının (c) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki (d) bendi eklenmiştir.

“d) Temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetimleri veya hisseleri Fona intikal eden bankalar ve Fon tarafından bu madde ve 15 inci maddenin (3) ve (7) numaralı fıkralarına istinaden açılacak hukuk davaları ile tasfiyeleri Fon eliyle yürütülen bankaların iflas idareleri tarafından açılacak hukuk davalarına, bir yerde birden fazla asliye ticaret mahkemesi bulunması halinde hangi asliye ticaret mahkemesince bakılacağı Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu tarafından belirlenir.

Muamele merkezi veya ikametgahı İstanbul ili sınırları içinde olan kişiler aleyhine açılacak bu davalar ile borçlular hakkında açılacak iflas davalarına hangi asliye ticaret mahkemesince bakılacağı Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu tarafından belirlenir. Fon, temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetimi veya hisseleri Fona intikal eden bankalar ve tasfiyeleri Fon eliyle yürütülen bankaların iflas idareleri tarafından borçlular hakkında iflas davası açılması halinde, bu mahkemeler, hakkında iflas istenen borçlunun muamele merkezinin bulunduğu yer asliye ticaret mahkemesine borçlu aleyhine iflas davası açıldığını bildirir.”

c) (6) numaralı fıkrasının (b) bendinde yer alan “vadeleri uzatılmak kaydıyla borçlarını garanti etmeye” ibaresi “doğmuş veya doğacak borçlarını garanti etmeye” şeklinde değiştirilmiştir.

d) (7) numaralı fıkrasına son paragraftan önce gelmek üzere aşağıdaki paragraf eklenmiştir.

“Hisseleri kısmen veya tamamen Fona ait olan bir bankanın hisselerinin üçüncü kişilere devir veya intikali halinde banka tarafından, bankanın eski ortakları, yöneticileri ve denetçileri hakkında açılmış olan dava ve takiplere Fon tarafından kanuni halef sıfatıyla kaldığı yerden devam olunur. Bu dava ve takipler sonucunda hükmolunacak tutarlar Fona ait olur.”

Madde 9- 4389 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin (2) numaralı fıkrasının son paragrafında yer alan “uzun vadeli” ibaresi çıkarılmış, fıkranın sonuna “Hazine Müsteşarlığınca Fona ikrazen ihraç edilmiş bulunan Devlet iç borçlanma senetleri Bakanlar Kurulu kararı ile tasfiye edilebilir.” cümlesi eklenmiş, maddenin (3) ve (4) numaralı fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki (7) ,(8) ve (9) numaralı fıkralar eklenmiştir.

“3. Fon her türlü vergi, resim ve harçtan muaftır. 14 üncü maddenin (6) numaralı fıkrasının (b) bendi ile verilen yetkiler saklı kalmak kaydıyla, Fon kaynakları ile her türlü alacaklarının ve hisseleri kısmen veya tamamen Fona intikal eden bankaların; yönetim ve denetimini doğrudan ya da dolaylı olarak tek başına veya birlikte elinde bulunduran ortaklarından, bu ortakların yönetim ve denetimini doğrudan ya da dolaylı olarak tek başına veya başkalarıyla birlikte elinde bulundurdukları şirketlerden, iştiraklerinden, yönetim ve denetim kurulu üyeleri, genel müdür ve yardımcıları, kredi komitesi başkan ve üyeleri ile imzaları bankayı ilzam eden memurları ve bunların eş ve çocuklarından olan alacakları, hisseleri Fona intikal eden diğer bankaların bunlardan olan alacaklarından Fon tarafından devralınanlar ile (7) numaralı fıkranın (b) bendinde belirtilen Fon ve banka alacaklarının takip ve tahsilinde 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır. Fon, devraldığı alacağın takibine, alacağın devralındığı gün itibarıyla banka defter, kayıt ve belgelerine göre anapara, her türlü faiz, komisyon ve sair giderlerin toplamından oluşan birikmiş alacak tutarı üzerinden başlar. Bu alacaklar, Fon tarafından devralındığı tarihten itibaren amme alacağı niteliğini kazanır ve birikmiş alacak tutarına, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51 inci maddesinde belirtilen oranda gecikme zammı uygulanır. Ancak Fon, alacağın devralındığı tarihten önce borçlu nezdinde 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu hükümlerine göre başlatılmış bulunan takipler ile alacağın tahsiline yönelik davalara kaldığı yerden devam edebileceği gibi, takibi devam ettirmekten ve/veya davanın takibinden vazgeçerek devraldığı alacağın kaldığı yerden 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre takip ve tahsiline de karar verebilir. Yukarıda sözü edilen vazgeçme, haktan feragati tazammun etmez. Fon, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun uyarınca takibine karar verdiği alacaklarına ilişkin her türlü teminatın paraya çevrilmesinde de anılan Kanun hükümlerini uygulayabilir. Fon, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun uygulamasında anılan Kanunun Maliye Bakanlığı, tahsil dairesi ve diğer makam, merci ve komisyonlara verdiği yetkileri kullanır. Bu yetkilerin kullanılmasına ilişkin esas ve usuller Fon yönetmeliğinde gösterilir. Fon, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre takip ve

tahsiline karar verdiği alacaklarını kendi tahsil dairesince takip edebileceği gibi söz konusu alacakların takip ve tahsilini borçlunun ikametgahı veya kanuni merkezinin bulunduğu yer vergi dairesinden de isteyebilir. Fona borçlu olanların iflası halinde 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 221 inci maddesindeki iflas bürosu Fon temsilcisinin katılımıyla teşekkül eder. 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 223 üncü maddesindeki iflas idaresinin, Fonun talep etmesi halinde üyelerinden biri veya ikisi, Fonun göstereceği iki kat aday arasından icra tetkik mercii tarafından seçilir. Fon, bir üye seçtirmişse icra tetkik mercii diğer bir üyeyi alacak tutarı itibarıyla çoğunlukta olanların göstereceği iki aday arasından, bir üyeyi de alacaklı sayısı itibarıyla çoğunlukta olanların göstereceği adaylar arasından seçer. Fon iki üye seçtirmişse, diğer bir üye icra tetkik mercii tarafından alacaklı sayısı itibarıyla çoğunlukta olanların göstereceği iki aday arasından seçilir. Fon, devraldığı alacakla ilgili olarak iskonto da dahil olmak üzere her türlü tasarrufta bulunmaya, sulh olmaya, alacağına mahsuben menkul ve gayrimenkul mallar ile her türlü hak ve alacakları hiçbir sınırlamaya tabi olmaksızın devralmaya yetkilidir. 5682 sayılı Pasaport Kanununun 22 nci maddesi hükümleri, Fonun talebi üzerine Fona borçlu olanlar ile tüzel kişi borçluların kanuni temsilcileri hakkında da uygulanır. Fon, 1050 sayılı Muhasebe Umumiye Kanunu, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ve 832 sayılı Sayıştay Kanunu ile bunların ek ve değişikliklerine tabi değildir.”

“4. Fon, Kurulca hazırlanacak Fon yönetmeliği dahilinde Kurum tarafından idare ve temsil olunur. Fonun karar organı, Kurul Başkanı, İkinci Başkan ve Kurulun kendi üyeleri arasından seçeceği üç üye ile Kurulca belirlenecek Fon Başkan Yardımcısı ve Kurum Başkan Yardımcısından oluşan Fon Yönetim Kuruludur.

Fon mevcudunun kullanılış usul ve esasları ile bu Kanunla Fona verilen yetkilerin kullanılmasına ilişkin usul ve esaslar Fon yönetmeliğinde gösterilir.”

“7. a) Fon, alacağının tahsili bakımından yarar görmesi halinde, 14 üncü maddenin (2) numaralı fıkrası kapsamında alınması istenen tedbirlerin kısmen veya tamamen alınmaması nedeniyle hakkında aynı maddenin (3) numaralı fıkrasına veya hakkında 14 üncü maddenin (4) numaralı fıkrasına göre işlem yapılarak hisseleri kısmen veya tamamen kendisine intikal eden bir bankanın yönetim ve denetimini doğrudan veya dolaylı olarak tek başına veya birlikte elinde bulunduran tüzel kişi ortaklarının, hisselerinin % 10’undan fazlasına sahip olduğu iştiraklerinin, gerçek ve tüzel kişi ortaklarının yönetim ve denetimini doğrudan ya da dolaylı olarak tek başına veya başkalarıyla birlikte elinde bulundurdıkları şirketlerin yönetim ve denetimini devralmaya veya yönetim, müdürler ve denetim kurulu üyelerinin tamamını veya bir kısmını, hisselerinin imtiyazlı olup olmadığına bakılmaksızın, görevden alarak veya üye sayısını artırarak bu kurullara üye atamaya yetkilidir.

b) Fon, hisseleri kısmen veya tamamen kendisine intikal eden bir bankanın yönetim ve denetimini doğrudan veya dolaylı olarak, tek başına veya birlikte elinde bulunduran ortaklarının veya yöneticilerinin, yönetim kurulu, kredi komiteleri, şubeler, diğer yetkili ve görevliler aracılığıyla veya sair suretlerle banka kaynaklarını ve varlıklarını doğrudan veya üçüncü kişilere rehnetmek, teminat göstermek, ekonomik gücü olmayan kişilere kredi vermek, karşılığında kredi temin etmek amacıyla kredi kullandırmak, yurtiçi veya yurtdışı banka ve mali kuruluşlar nezdinde depo veya sair adlarla hesap açtırmak veya bu hesapları teminat göstermek ve sair şekillerde kullanmak suretiyle edindikleri veya bu suretle üçüncü kişilere edindirdikleri para, mal, her türlü hak ve alacaklarına tedbir koymaya ve muhafaza

altına almaya yetkilidir. Tedbir, konulduğu tarihten itibaren altı ay içinde dava veya icra veya iflas takibine konu olmazsa kendiliğinden ortadan kalkar.

Dava konusu yapılan para, mal, hak ve alacakların, banka kaynaklarının veya varlıklarının bu bentte belirtildiği surette kullanılarak elde edildiğinin tespiti halinde, bunların rayiç değeri üzerinden alacağına ve/veya devraldığı zararlara mahsup edilmek üzere Fona devrine başkaca şart aranmaksızın mahkemece karar verilir.

(a) ve (b) bentlerindeki yetki, banka hisselerinin kısmen veya tamamen üçüncü kişilere satış, devir veya intikalinden sonra da kullanılabilir.

Fon tarafından bu fıkra hükümlerine istinaden tesis edilen işlemlere karşı mahkemelerce yürütmenin durdurulması kararı verilebilmesi için 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (1), (2) ve (3) numaralı bentlerinde belirtilen nitelikte teminat gösterilmesi zorunludur.

Fon tarafından bu madde hükümlerine istinaden yapılacak işlemlerde 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümleri uygulanmaz. Bu işlemler her türlü vergi, resim ve harçtan istisna tutulur. Bu fıkra ile Fona tanınan yetkiler Fon tarafından başkaca bir işleme gerek olmaksızın Fonun karar alması ile tekemmül eder. Yapılan işlemlerden tescile tabi olanlar Fonun talebi üzerine tescil ve gerektiğinde ilan olunur.

8. Kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişiler, bu madde kapsamına giren işlemlerle sınırlı olmak üzere, Devletin güvenliği ve temel dış yararlarına karşı ağır sonuçlar doğuracak haller ile meslek sırrı, aile hayatının gizliliği ve savunma hakkına ilişkin hükümler saklı kalmak kaydıyla, özel kanunlardaki yasaklayıcı ve sınırlayıcı hükümler dikkate alınmaksızın gizli dahi olsa Fon tarafından istenecek her türlü bilgiyi uygun süre ve ortamda, sürekli veya münferit olarak vermeye, istenecek defter ve belgeleri ibraz etmeye mecburdurlar.

9. a) Hisseleri kısmen veya tamamen Fona intikal eden bir bankanın alacaklarının Fon tarafından devralınması halinde, bu alacaklarla ilgili olarak, 3167 sayılı Çekle Ödemelerin Düzenlenmesi ve Çek Hamillerinin Korunması Hakkında Kanun ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunundan doğanlar dahil, açılmış veya açılacak her türlü ceza davalarına, alacağın devralındığı tarihten itibaren, suçtan zarar gören olarak, Fon, müdahil sıfatını kazanır. Bu davalara bağlı şahsi haklar dahi Fona ait olur.

b) Hisseleri kısmen veya tamamen Fona intikal eden bir bankanın alacaklarının Fon tarafından devralınması halinde, bu alacaklarla ilgili olarak, Fonun taraf olduğu icra takipleri ile icra takiplerinden kaynaklanan her türlü hukuk davalarının kısmen veya tamamen Fon aleyhine neticelenmesi halinde, 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununda yazılı tazminat ve cezalar Fon hakkında uygulanmaz.

c) Hisseleri kısmen veya tamamen Fona intikal eden bir bankanın alacaklarının Fon tarafından devralınması halinde, bu alacaklarla ilgili olarak açılmış veya açılacak dava ve icra takiplerinde kanunlarda yazılı zamanaşımı ve hak düşürücü süreler dahil her türlü süre alacağın temlik edildiği tarihten itibaren Fon bakımından 9 ay süre ile durur.

d) Bu Kanunun uygulanmasına veya alacağın tahsiline ilişkin olarak Fonun 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu hükümlerine göre yapılan ihalelere iştiraklerinde teminat şartı aranmaz.”

Madde 10- 4389 sayılı Kanunun 18 inci maddesinin (1) numaralı fıkrasının dördüncü cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bankaların bu Kanun hükümlerine göre birleşme ve devirlerinde 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu ile devir veya birleşmeye konu bankaların toplam aktiflerinin sektör içindeki paylarının yüzde yirmiyi geçmemesi kaydıyla 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 7, 10 ve 11 inci maddeleri hükümleri uygulanmaz.”

Madde 11- 4389 sayılı Kanunun 20 nci maddesinin (5) numaralı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“5. Kurul Kararları ile Kurum ve Fonun Kurul kararlarına istinaden tesis ettiği eylem ve işlemlere karşı açılacak idari davalar ilk derece mahkemesi olarak Danıştayda görülür.”

Madde 12- 4389 sayılı Kanunun 21 inci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendinde yer alan “8 inci maddesinin (2) numaralı fıkrasındaki izin alınmaksızın yapılan pay devirlerinin pay defterine kaydedilmesi” ibaresi “8 inci maddesinin (2) numaralı fıkrası hükümlerine aykırılık” şeklinde değiştirilmiş ve fıkranın sonuna aşağıdaki paragraf eklenmiştir.

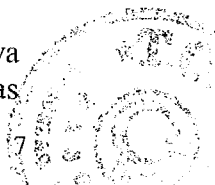
“Kurul, bu maddede yer alan para cezalarını, ilgili bankanın mali bünyesini ve/veya savunmasını dikkate almak suretiyle yarısına kadar indirmeye yetkilidir.”

Madde 13- 4389 sayılı Kanunun 24 üncü maddesinin (6) numaralı fıkrasının sonuna aşağıdaki paragraf ve maddeye aşağıdaki (7) numaralı fıkra eklenmiştir.

“Bu fıkra hükmü Kurul, Kurum, Fon Yönetim Kurulu ve Fonun bu Kanunda yazılı görevlere ilişkin karar, eylem ve işlemleri nedeniyle, kişilerin, uğradıkları zararlardan dolayı Kurul ve Fon Yönetim Kurulu üyeleri ile Kurum ve Fon personeli aleyhine açtıkları ve açacakları davalar hakkında da uygulanır.”

“7.a) Bu Kanunda belirtilen cezalara ilişkin suçlardan dolayı açılan ceza davalarında, gerekli görülen hallerde yaptırılacak bilirkişi incelemelerinde, bilirkişi nihai raporunu, dosyanın kendisine verildiği tarihten başlayarak üç ay içinde mahkemeye verir. Bu süre hakim tarafından iki aya kadar uzatılabilir. Bu süre içerisinde de nihai rapor mahkemeye verilmediği takdirde görev, ücret ödenmeksizin bilirkişiden alınır ve yeni bilirkişi atanır. Bilirkişilik görevi bu şekilde kendisinden alınan kişiler, bir yıl süreyle hiçbir davada bilirkişi olarak atanamazlar. Bu kişiler, nihai raporların süresinde verilmemesinin sebep olduğu masrafları ödemeye ve ayrıca beşyüz milyon liradan birmilyarbeşyüz milyon liraya kadar hafif para cezasına mahkum edilirler. Dosyanın bilirkişiye tevdi tarihinde dava zamanaşımı süresi durur. Bilirkişinin nihai raporunu mahkemeye verdiği tarihten itibaren bu süre kaldığı yerden işlemeye devam eder.

b) Kurum, Fon ve temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetimi veya hisseleri Fona ait olan bankalar ile tasfiyeleri Fon eliyle yürütülen bankaların iflas

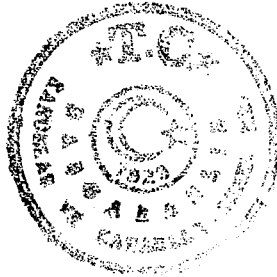
idareleri tarafından açılan hukuk davalarında gerekli görülen hallerde, yaptırılacak bilirkişi incelemelerinde, bilirkişi nihai raporunu, dosyanın kendisine verildiği tarihten başlayarak üç ay içinde mahkemeye verir. Bu süre hakim tarafından iki aya kadar uzatılabilir. Bu süre içerisinde de nihai rapor mahkemeye verilmediği takdirde görev, ücret ödenmeksizin bilirkişiden alınır ve yeni bilirkişi atanır. Bilirkişilik görevi bu şekilde kendisinden alınan kişiler, bir yıl süreyle hiçbir davada bilirkişi olarak atanamazlar. Bu kişiler, nihai raporların süresinde verilmemesinin sebep olduğu masrafları ödemeye ve ayrıca beşyüzmilyon liradan birmilyarbeşyüzmilyon liraya kadar hafif para cezasına mahkum edilirler.”

Madde 14- 4389 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesinin (d) bendinde yer alan “ilk iki yıl” ibaresi “ilk dört yıl” olarak değiştirilmiştir.

Madde 15- 4389 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesinin (h) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, (j) bendinde yer alan “teminat” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve iflas idarelerinin mahkeme ilamını alması ve tebliğe çıkartması işlemlerinde karşı tarafa yükletilmiş olan harcın ödenmiş olması” ibaresi eklenmiş ve (c) bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

“h) Bankalar ve özel finans kurumları iştirak tutarlarını 31/12/2009 tarihine kadar bu Kanun hükümlerine uygun hale getirmek zorundadırlar.”

Geçici Madde 1- 4389 sayılı Bankalar Kanununa, bu Kanunun 8 inci maddesinin (b) ve (d) bentleri ve 9 uncu maddesiyle eklenen hükümler ile 4389 sayılı Bankalar Kanununun bu Kanunun 8 inci maddesinin (a) bendi ve 9 uncu maddesiyle değiştirilen hükümleri, bu değişikliklerin yürürlüğe girdiği tarihte temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetimleri veya hisseleri kısmen veya tamamen Fona intikal eden bankalar, bunların iştirakleri, bankanın yönetim ve denetimini doğrudan ya da dolaylı olarak tek başına veya birlikte elinde bulunduran ortakları ve ortakların yönetim ve denetimini doğrudan ya da dolaylı olarak tek başına veya başkalarıyla birlikte elinde bulundurdıkları şirketler, yönetim ve denetim kurulu üyeleri, genel müdür ve yardımcıları, kredi komitesi başkan ve üyeleri ile imzaları bankayı ilzam eden memurları ve bunların eş ve çocuklarından olan alacakları ile hisseleri Fona intikal eden diğer bankaların bunlardan olan alacakları ile söz konusu bankaların kaynaklarını doğrudan veya dolaylı olarak kullanmak suretiyle sahip olunan para, mal, her türlü hak ve alacaklar hakkında da uygulanır.

T.C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR ve KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

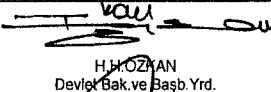
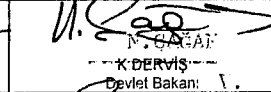
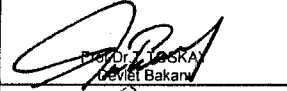
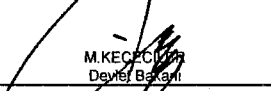
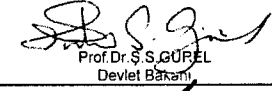
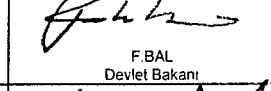
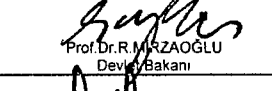
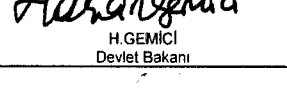
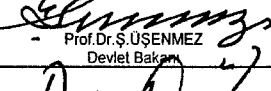
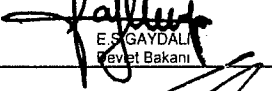
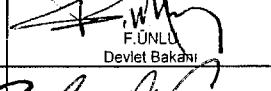
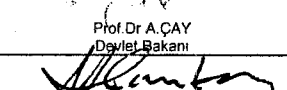
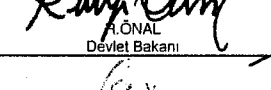
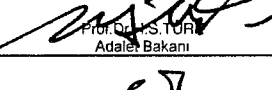
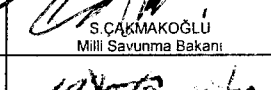
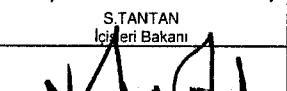
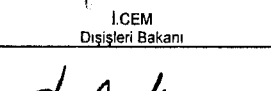
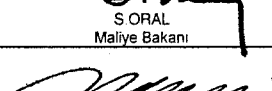
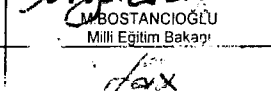
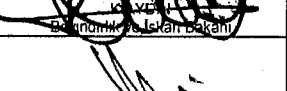
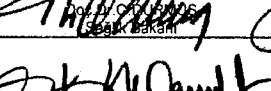
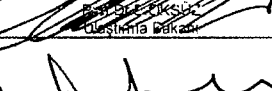
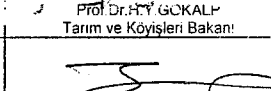
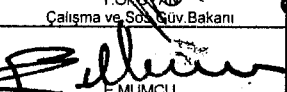
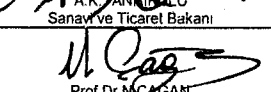
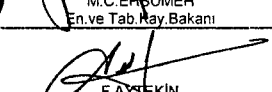
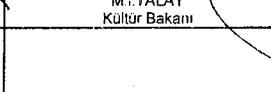
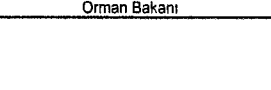
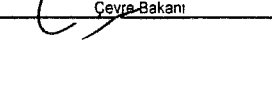
T/ 198

Madde 16- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 17- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Eki

BÜLENT ECEVİT
BAŞBAKAN

 D. BAĞÇELİ Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 H. H. OZKAN Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 M. YILMAZ Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 K. DERSİS Devlet Bakanı
 Prof. Dr. S. S. GÜREL Devlet Bakanı	 M. KEÇECİ Devlet Bakanı	 Prof. Dr. S. S. GÜREL Devlet Bakanı	 F. BAL Devlet Bakanı
 İ. YALOVA Devlet Bakanı	 M. YILMAZ Devlet Bakanı	 Prof. Dr. R. M. ZAĞALOĞLU Devlet Bakanı	 F. YILMAZ Devlet Bakanı
 H. GEMİCİ Devlet Bakanı	 Prof. Dr. S. ÜŞENMEZ Devlet Bakanı	 E. S. GAYDALI Devlet Bakanı	 F. ÜNLÜ Devlet Bakanı
 Prof. Dr. A. ÇAY Devlet Bakanı	 A. ÖNAL Devlet Bakanı	 Prof. Dr. S. TURK Adalet Bakanı	 S. ÇAKMAKOĞLU Milli Savunma Bakanı
 S. TANTAN İçişleri Bakanı	 İ. CEM Dışişleri Bakanı	 S. ORAL Maliye Bakanı	 M. BOSTANCIOĞLU Milli Eğitim Bakanı
 Prof. Dr. H. Y. GÜRKALP Tarım ve Köylüleri Bakanı	 Prof. Dr. H. Y. GÜRKALP Tarım ve Köylüleri Bakanı	 Prof. Dr. H. Y. GÜRKALP Tarım ve Köylüleri Bakanı	 Prof. Dr. H. Y. GÜRKALP Tarım ve Köylüleri Bakanı
 Y. ÖRMEK Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı	 A. K. TANIR Sanayi ve Ticaret Bakanı	 M. C. ERGÜNER En. ve Tab. Bay. Bakanı	 M. İ. TALAY Kültür Bakanı
 E. MUMCU Turizm Bakanı	 Prof. Dr. M. ÇAGAN Orman Bakanı	 F. AYTEKİN Çevre Bakanı	

Dosya No.

101-237

582